

Nabídka technického řešení automatizovaného knihovního systému Koha a online katalogu pro Centrum experimentálního divadla

Nabízené řešení

Nabídka neomezuje žádným způsobem počet svazků, který bude uložen v databázi, počet čtenářů ani počet účtů zaměstnanců.

Systémy Koha a VuFind jsou distribuovány pod otevřenou licencí (GPL v3) a to zcela zdarma. Knihovna tedy neplatí za jednotlivé části systému či dokonce dílčí funkcionality. Hradí se pouze skutečně odvedená práce spojená s nastavením či instalací. Lze také sjednat rozšíření systému na míru knihovny, programátorské práce pak budou řešeny samostatnou cenovou nabídkou.

Provozování systému Koha nevyžaduje platby za druhotné či skryté licence. Všechny podpůrné systémy jsou vydány pod svobodnou licencí zdarma (indexační stroj, operační systém, databáze, atp.)

Integrovaný knihovní systém Koha je plně webová aplikace typu klient - server s přehledným a ergonomickým rozhraním. Podporovány jsou nejpoužívanější webové prohlížeče jako Mozilla Firefox, Google Chrome/Chromium, Safari, ale i alternativní jako jsou Waterfox, Brave nebo Vivaldi. A to včetně jejich portable verzí a v libovolném operačním systému (Windows, macOS, Linux, Android). Microsoft Edge je podporovaný ve verzích s jádrem postaveným na Chromium.

Dosud realizované implementace v rámci veřejných knihoven, regionálních sítí knihoven, archivů či muzeí potvrzují, že Koha je univerzální řešení, které je použitelné v profesionálních knihovnách všech velikostí, ale i v knihovnách neprofesionálních. Většina knihovníků nemá, po krátkém zaškolení, s obsluhou systému problémy.

Využívání čárových kódů je samozřejmostí jak při práci s dokumenty, tak se čtenáři. V případě, že knihovna nepoužívá (např. v místní knihovně) k identifikaci čtenářské průkazy, nabízí rozhraní komfortní vyhledávání čtenářů podle příjmení a jména s našeptávačem, který zobrazuje údaje ke snadné a jednoznačné identifikaci čtenáře. K identifikaci čtenáře však může být použit de facto neomezený počet dalších identifikátorů (některé knihovny pro identifikaci čtenářů využívají místo čárových kódů vlastní čipové karty).

Vývojový cyklus systému Koha je šestiměsíční a měsíční. Každý půlrok (květen a listopad) vychází nová verze, v mezidobí pak verze udržovací. Na vývoji každé verze se podílejí desítky vývojářů z celého světa. Každá úprava musí být testována a následně schválena členy týmu Quality Assurance. Objem odvedené práce na každé z verzí odpovídá cca [3000 člověko-dnům](#).

Přechod z jiných knihovnických systémů je záležitostí dodržování knihovních standardů. Praktickou zkušenost máme s migrací ze systémů Clavius, Clavius SQL, KP-SYS, DaWinci. Zapojení do portálu knihovny.cz je možné realizovat skrze OAI-PMH provider a ovladač KohaREST pro VuFind.

Systém Koha je zálohován automaticky s možností ukládání zašifrovaných záložních souborů na vybraných externích serverech.

Naše firma disponuje vývojáři, kteří mají zkušenosti s vývojem kódu pro systém Koha.

Spolupracujeme také s českou i celosvětovou komunitou, takže jsme schopni zajistit i potřebné otestování funkčnosti kódu. Vyžádané rozšiřující implementace bude v případě potřeby nutné zpoplatnit zvlášť. Každé rozšíření, které by bylo vyvinuto, se stane součástí hlavní větve kódu systému Koha a bude dostupné zdarma všem ostatním knihovnám. Tato možnost je ovšem relevantní pouze v případě rozšiřování systému o novou funkcionalitu, implementaci napojení na další systémy atp.

Co je součástí standardní instalace:

- modul akvizice
 - správa rozpočtů
 - správa dodavatelů
 - správa dodacích listů a faktur
 - správa objednávek, včetně nedodaných
 - možnost zpracovávat návrhy na nákup uživatelů •
- modul periodika
 - správa předplatných, včetně frekvencí vydávání a vzorů číslování
 - jednoduchý příjem periodik
 - hlídání včasnosti dodání, reklamace u dodavatele
 - rotující seznamy •
- modul cirkulace
 - identifikace čtenářů podle jednoho nebo více identifikátorů
 - hledání čtenářů podle jména s našeptáváním
 - rezervace na titul i jednotky
 - kontrola, zda čtenář titul nebo jednotku již měl půjčenou
 - vracení výpůjček bez nutnosti vyhledávat čtenáře
 - podpora vracení z biblioboxu (korekce data vrácení)
 - vzkazy u čtenáře s možností výběru z libovolných předdefinovaných textů, automatické označení autora poznámky a data vložení
 - komplexní správa přesunů dokumentů mezi odděleními a pobočkami, včetně různých stavů (na cestě z - do)
- modul komunikace
 - posílání SMS přes brány (knihovna si může zvolit tu nejvýhodnější):
 - [SMSbrana](#)
 - [BulkGate](#)
 - [Konzulta](#)
 - [Axima](#)
 - [SMSmanager](#)
 - e-maily lze posílat přes vlastní nebo externí SMTP server (např. MÚ, Google atp.)
 - editovatelné texty všech zpráv (e-mail a SMS zvlášť)
 - záznam historie odeslaných zpráv: text, datum a čas •
- modul katalogizace
 - bibliografické záznamy
 - autoritní záznamy
 - stahování přes klient z39.50 (neomezený počet serverů)
 - možnost provozovat vlastní z39.50 server (například MK pro regionální síť)

- OAI-PMH provider s neomezeným počtem setů s možností označovat odepsané tituly
- neomezený počet katalogizačních šablon pro různé druhy dokumentů
- neomezený počet typů jednotek
- podpora katalogizace monografických sérií
- volitelný pokročilý katalogizační editor Rancor pro profesionální katalogizaci v řádkovém MARC pro rychlou a efektivní katalogizaci
- dávková změna, odstraňování bibliografických záznamů
- dávkový odpis a úprava jednotkových záznamů
- nástroj na spojování duplicitních záznamů

Podrobnější specifikace funkcí systému

Čtenářské účty, výpůjčky a jejich správa

- oddělený systém čtenářských účtů, výpůjček a plateb s možností jejich individuálního nastavení dle požadavků knihovny
- správa výpůjček a jejich cirkulace včetně možnosti zobrazení historie výpůjček
- možnost smazání historie výpůjček na vyžádání čtenáře, případně další funkce zajišťující soulad s legislativou ochrany osobních údajů (GDPR)
- možnost využívání výpůjčního modulu v i offline režimu (např. při výpadku internetového připojení)

Webový katalog OPAC

- jednoduché i pokročilé vyhledávání s našeptávačem, možnost filtrování výsledků
- jedno rozhraní pro dokumenty z různých zdrojů (např. e-knihy)
- online vstup a správa čtenářského konta včetně dalších služeb (rezervace, prodloužení výpůjček)
- záznamy s propojenými digitalizovanými dokumenty umožňují jejich zobrazení z externího úložiště formou odkazu na tyto zdroje (vyžaduje správnou katalogizaci v MARC21, podpole 856u)
- vzhled online katalogu lze přizpůsobit potřebám knihovny

Systém Koha nabízí i OPAC. Vzhledem k požadavkům knihoven na řešení e-výpůjček se přikláníme k nasazení discovery systému VuFind. Toto řešení plní i další požadavky na katalog a je také šířeno pod otevřenou licenci. Příklady implementací ve veřejných knihovnách:

- [katalog NIPOS](#)
- [katalog MěK Moravská Třebová](#)
- [katalog MěK Havířov](#)
- [katalog MěK K3 Bohumín](#)
- [katalog MěK Sokolov](#)

Katalogizace

- použití metadatového formátu MARC21, s podporou pravidel AACR2 (opravy starších záznamů) a RDA (aktuální produkce)
- možnost stahování záznamů z libovolného počtu relevantních zdrojů přes protokol Z39.50 a OAI-PMH ve formátu MARCXML
- podpora katalogizace neomezeného počtu druhů dokumentů včetně druhů speciálních (periodika, audioknihy, deskové hry aj.)
- možnost využití databáze autorit

Záznamy lze přebírat přes protokol Z39.50. A to jak bibliografické, tak autoritní. OAI Koha nabízí v režimu provider. Pokud by bylo nutné, lze nasadit i OAI harvester. Pro import záznamů lze také využít automatizované nebo poloautomatizované postupy se soubory v MARC ISO nebo MARC XML. Katalogizace libovolného typu dokumentu je možná, systém kreativitu nijak nelimituje. Lze využívat neomezené množství katalogizačních šablon, které usnadní tvorbu záznamů pro jednotlivé typy dokumentů. Systém Koha umožňuje využití autoritních záznamů při tvorbě bibliografických záznamů (prolink).

Podporuje autority:

- osobní jméno
- korporace
- žánr/forma
- chronologický údaj
- místo konání akce
- unifikovaný název
- konspekt
- věcné téma
- další typy autority lze v případě potřeby doplnit

Akvizice

Systém Koha obsahuje robustní akviziční modul, který umožňuje:

- spravovat databázi dodavatelů, včetně kontaktů a fakturačních informací
- vytvářet neomezené množství rozpočtů a jim podřízeným fondům
- plánovat čerpání z fondů a rozpočtů
- sledovat objem utracených finančních prostředků včetně zatím nedodaných objednávek
- spravovat jednotlivé objednávky formou košíků
- kontrolovat ceny a dodání jednotlivých objednaných dokumentů
- přiložit digitální verzi dokladu přímo do systému pro pozdější použití
- vyhledávat v objednávkách, např. z důvodu zamezení duplicitních objednávek
- akviziční informace se prolinkuje s katalogizačním záznamem a je tedy možné zpětně dohledat původ každé jednotky, cenu nebo další detaily
- akvizici může provádět několik pracovníků centrálně
- objednávky lze exportovat ve formátu CSV a předávat je tak dodavatelům
- je možné systém rozšířit o napojení na API dodavatelů (B2B)
- zpracovávat návrhy čtenářů na nákup a automatizovaně je informovat o stavu objednávky

Správa knihovního fondu a revize

- generování přírůstkových a úbytkových seznamů
- rychlé a přesné provedení revize knihovního fondu včetně generování podkladů pro revizi
- lze využít automatického přiřazování přírůstkových čísel tak, aby knihovna udržovala celistvou řadu a dostála tak podmínkám zákona

Generování přírůstkového a úbytkového seznamu je realizováno uživatelským výstupem z databáze. Knihovnám poskytujeme komfortní revizní modul speciálně uzpůsobený pro potřeby českých knihoven. Jeho použití je intuitivní a revize velice rychlá.

Další funkce systému

- generování statistických výstupů dle požadavků NIPOS (formulář KULT 12-01)
- tvorba uživatelských výstupů na míru s možností jejich tisku nebo stažení
- podpora MVS (meziknihovní výpůjční služba)
- podpora půjčování e-knih (půjčování audioknih je ve vývoji)
- individuálně nastavitelný systém upomínek a oznámení dle požadavků knihovny

Generování statistického výkazu Kult 12-01 je realizováno v rámci nadstavby Center, která je poskytována zdarma.

Pro rozhraní VuFind je možné integrovat e-výpůjčky Palmknihy (ex-eReading), případně stahování volných e-knih, které vydává MKP.

Pravidla výpůjček a upomínek lze stanovit na úrovni knihovny, typu uživatele a typu jednotky. Model výpočtu je částka za počet dnů a knižní jednotku.

Podpora MVS je řešena na úrovni typu jednotek (příchozí MVS) a typu čtenáře (odchozí MVS). Integrovaný je také MVS modul, který umožňuje ještě větší možnosti správy požadavků MVS včetně možnosti napojit jej na externí systémy řízení MVS skrze API (v ČR se chystá spuštění služby Získej). Poté je možné vytvářet objednávky přímo v knihovním systému, stahovat bibliografické záznamy.

Praktické informace

Pro knihovny v naší správě jsme vytvořili užitečné zdroje informací:

- naše databáze návodů obsahuje přes 100 psaných návodů, videí a animací
- umožňujeme knihovnám sledovat stav externích služeb jako jsou Obálky knih nebo Souborný katalog

Nástěnka

PLATBY Platby podle oddělení - Dnes - Včera - Tento měsíc - Předchozí měsíc	NÁVŠTĚVY Návštěvy podle oddělení - Dnes - Včera - Tento měsíc - Předchozí měsíc Kulturní a vzdělávací akce	STATISTIKY Statistický výkaz Kult 12-01 Deník knihovny
KORESPONDENCE SMS Tištěné upomínky při nevrácení	ČTENÁŘI <i>Obsah této sekce připravujeme...</i>	CIRKULACE Průběžná rešerše (SDI) Novinky Výměnné soubory Clavius REKS Výměnné soubory Cosmotron ARL
TISKY Čárové kódy Návrhář štítků Tisk průkazu Tisk přihlášky	GRAFY Registrace měsíčně Výpůjčky měsíčně Top 10 výpůjček Intenzita provozu	

Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů je komplexní oblast, která pokrývá nejen knihovní systém, ale především procesy v knihovně. Systém Koha napomáhá k ochraně osobních údajů na všech úrovních.

- přístup do rozhraní pro knihovníky chráněný heslem
- komplexní systém oprávnění umožňuje přístup k osobním údajům pouze určeným pracovníkům
- nastavitelná politika tvorby hesel (vynucená délka, malá/velká písmena, znaky atd.)
- hashování hesel za pomoci algoritmu Bcrypt
- šifrování záloh za účelem jejich ochrany před neoprávněným čtením
- nasazení SSL šifrování komunikace mezi systémem a uživatelem (Let's Encrypt)
- pravidelné aktualizace operačního systému a Kohy, které odstraňují případné zjištěné zranitelnosti
- propracovaný a nastavitelný systém logování: je jasné, co a kdo v systému dělal

Možné přístupy k uchování záznamů o výpůjčkách (historie)

Historie výpůjček je základní službou, kterou vyžaduje většina uživatelů knihoven. Nicméně jde o osobní údaje, podle kterých lze dovozovat určité osobní preference. Jejich uchovávání má právní základ v plnění smlouvy a oprávněném zájmu (ochrana fondu). Na základě analýzy požadavků Nařízení 2016/679 (GDPR) a výsledků konzultací s dozorovým orgánem a u zahraničních zástupců komunity jsou principiálně možné tři přístupy k uchování historie výpůjček:

- Knihovna anonymizuje záznamy o historii výpůjček po uplynutí stanovené doby od ukončení výpůjčky. Zároveň může nabízet uživatelům uchování kompletní historie jejich výpůjček na žádost. V takovém případě je uchování prováděno na základě souhlasu uživatele. Pokud knihovna zvolí tuto variantu, nesmí opomenout požádat o souhlas své stávající uživatele. Dále musí být schopna provádět anonymizaci v případě odvolání souhlasu.
- Knihovna uchovává historii výpůjček po celou dobu existence profilu uživatele s tím, že uživatelům aktivně nabízí možnost jednorázové anonymizace historie výpůjček. Anonymizovat nelze záznamy o výpůjčkách, u kterých neuplyne knihovnou stanovená doba od ukončení výpůjčky.
- Knihovna uchovává historii výpůjček po celou dobu existence profilu uživatele s tím, že uživatelům aktivně nabízí možnost požádat o průběžnou anonymizaci záznamů o historii výpůjček, u kterých uplynula knihovnou stanovená doba od ukončení výpůjčky.

Právní výklad Nařízení, který byl uveřejněn v příručce pro knihovny, uvádí, že k uchovávání historie výpůjček není nutný souhlas. Pokud by však knihovna chtěla souhlas aplikovat, je to možné. V případě jeho odvolání ze strany uživatele by knihovna shromažďovala informace o aktuálních výpůjčkách, které jsou po vrácení okamžitě anonymizovány. Koha umožňuje vyhovět i tomuto přístupu.

Systém Koha nabízí nástroje, které při vhodném nastavení umožní principiálně vyhovět libovolnému z výše uvedených přístupů. A to jak u jednorázově prováděných akcí, tak opakujících se automatizovaných úkonech. Klíčová je přitom možnost nastavovat způsob přístupu k uchování historie nejen na úrovni čtenářských kategorií, ale i individuálně u jednotlivých čtenářů.

Technická specifikace

- bezpečnost dat: robustní databázové řešení odolné proti ztrátě dat např. okamžiku ztráty napájení
- servis
 - centrální správa a údržba systémů Koha a VuFind včetně pravidelného updatu a aktualizací
 - správa a aktualizace OS serveru
 - řešení výpadku systémů a provozních požadavků

Při provozu se používá databázové řešení MariaDB. Uvedené servisní požadavky jsou standardní. Touto nabídkou poskytujeme 4 hodiny předplacených servisních prací za měsíc (lze navýšit úpravou servisní smlouvy), které jsou určeny na řešení uživatelských požadavků knihovny. Aktualizace, zálohování a ostatní úkony nutné pro základní funkce systému jsou již zahrnuty v ceně a nemají vliv na objem předplaceného servisu.

Cenová nabídka

Všechny ceny uvedené v vychází z veřejně dostupného ceníku. Díky otevřené licenci celého řešení jsou garantovány nulové licenční poplatky všech komponent systému (Z39.50 server/klient, OAI-PMH provider, indexační stroj atp.) a tedy neexistuje riziko nepředpokládaných výdajů za licence po skončení smlouvy nebo při nutnosti její změny. Výše

ceny není závislá na počtu čtenářů, knihovních jednotek ani počtu knihovníků s přístupem do systému. Systém je vždy dodáván v plné konfiguraci.

Varianta provozu systému

Knihovní systém bude provozován na serveru odběratele. Minimální požadavky na server:

- **8 GB RAM**
- **2x vCPU**
- **120 GB disk**

Požadavky na klientské stanice nejsou stanoveny, celý systém běží ve webovém prohlížeči, vyhoví tedy běžný aktualizovaný počítač s internetem.

Náklady na pořízení

Popis úkonu	Cena bez DPH	Cena vč. DPH
Instalace knihovního systému včetně migrace dat ze systému VERBIS a zaškolení obsluhy (jednorázový úkon)	52 000 Kč	62 920 Kč
Napojení do portálu knihovny.cz (volitelné)	2000 Kč	2 420 Kč
Celkem	54 000 Kč	65 340 Kč

Technická podpora

S odběratelem bude podepsána servisní smlouva (SLA) na dobu neurčitou s možností dvouměsíční výpovědi. Knihovnám poskytujeme veškerý potřebný servis včetně denního zálohování a aktualizací operačního systému i systému Koha.

Požadavky jsou řešené na základě "ticketů", které knihovna zasílá e-mailem do fronty úkolů. Funkčnost systémů monitorujeme 24 / 7 a v případě výpadku zasáhneme.

Na systém poskytujeme záruku nad rámec licence GPL v3 v délce 12 měsíců ode dne podpisu smlouvy o dílo.

Reference

Kompletní mapa realizovaných knihoven je k dispozici na webu Koha v knihovně:

<https://www.koha-v-knihovne.cz/sin-slavy>

Z realizovaných instalací předkládáme 3 reference na online katalogy neknihovních organizací:

- [Muzeum Česká Třebová](#)
- [Státní oblastní archiv Litoměřice](#)
- [Galerie moderního umění Hradec Králové](#)

V Mostě

R-Bit Technology, s.r.o.

A solid black rectangular box used to redact information, positioned directly below the company name.